

Türk-İslam Mirasından Örnekler

İsmail BELEN

Orman Yüksek Mühendisi

21 Kasım 2023

Şehit Oğuzhan Yaşar İmam Hatip Ortaokulu

Vizyon:

...kendine güvenen,
kendi değerlerimizle
birlikte insanlığın
ortak kazanımları
olan **evrensel**
değerleri özümsemiş,
... **tabiatı tahrip değil**
imar eden, ... ahlaka
ve **kültürel mirasa**
saygı duyan kişilikli
fertler yetiştirmek
için varız.

Fotoğraf: TCCB / Murat Çetinhüner

Ankara

"Afet-Acil Durum Yönetimi ve İnsani Yardım" teması ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan zirveye, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Dönem Başkanı Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ile gözlemci ülkeleri temsilen KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Macaristan Başbakanı Viktor Orban ve Türkmenistan Halk Maslahatı Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov katılıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, zirve alanına, Kazakistan Cumhurbaşkanı Tokayev ile aynı araçta geldi.

Türk Devletleri Teşkilatı Olağanüstü Zirve Toplantısı

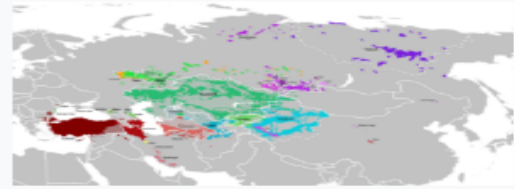
Üye Ülkeler

- Azerbaycan
- Kazakistan
- Kırgızistan
- Özbekistan
- Türkiye

Gözlemciler

- Macaristan
- Türkmenistan
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Türk Ulusları

Toplam nüfus

170-200 milyon

Önemli nüfusa sahip bölgeler

	Türkiye	60.000.000-68.000.000 ^{[1][2]}
	Özbekistan	34.600.000 ^[3]
	İran	15.000.000-20.000.000 ^{[4][5]} (Nüfusun %18'i) ^[6]
	Rusya	11.760.285 – 15.000.000 ^{[7][8]}
	Çin	14.849.837 ^{[9][10][11][12]}
	Kazakistan	12.300.000 ^[13]
	Azerbaycan	10.047.000 ^[14]
	Avrupa Birliği	8.000.000 – 10.000.000 ^[15]
	Kırgızistan	5.000.000
	Türkmenistan	5.000.000
	Afganistan	4.600.000-5.300.000 (2017) ^{[16][17]}
	Irak	1.500.000-3.000.000 ^{[18][19]}
	Suriye	750.000-1.500.000 ^{[20][21]}
	Tacikistan	1.200.000 ^[22]
	Bulgaristan	585.000 ^{[23][24]}
	Ukrayna	300.000 ^[25]
	Gürcistan	300.000 ^[25]
	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	280.000 ^[26]
	Moldova	158.000 ^[27]
	Yunanistan	130.000 ^[28]
	Moğolistan	110.000 ^[29]
	Kuzey Makedonya	82.000 ^[30]
	Güney Kore	73.800 ^[31]
	Kosova	69.297 ^{[32][32]}
	Amerika Birleşik Devletleri	1.000.000+ ^[33]

Diller

Türk dilleri

 Büyük Hun İmparatorluğu (M.Ö. 204-M.S. 216)

 Batı Hun İmparatorluğu (M.S. 48-216)

 Avrupa Hun İmparatorluğu (M.S. 375-469)

 Ak Hun İmparatorluğu (M.S. 420-552)

 Göktürk İmparatorluğu (M.S. 552-745)

 Avar İmparatorluğu (M.S. 565-835)

 Hazar İmparatorluğu (M.S. 651-983)

 Uyğur Devleti (M.S. 745-1368)

 Karahanlılar (M.S. 940-1040)

 Gazneliler (M.S. 962-1183)

 Büyük Selçuklu İmparatorluğu M.S. 1040-1157

 Harzemşahlar (M.S. 1097-1231)

 Altınordu Devleti (M.S. 1236-1502)

 Büyük Timur İmparatorluğu (M.S. 1368-1501)

 Babür İmparatorluğu (M.S. 1526-1858)

 Osmanlı İmparatorluğu (M.S. 1299-1922)

OSMANLI DEVLETİ'NİN EN GENİŞ SINIRLARI

Büyük Timur Devleti

Özbekistan'ın Semerkant şehrinde bulunan Emir Timur (Timurlenk) türbesi ve müzesi

<https://islamansiklopedisi.org.tr/gur-i-emir>

Yapım Tarihi: 1403

Fotoğraf Çekim Tarihi: 13 Kasım 2023

Semerkant Registan'ı, Emir Timur'un torunu Uluğ Bey tarafından kurulan üç ayrı medresenin bir arada bulunduğu bir meydandır. Buradaki üniversiteler şunlar: [Uluğ Bey Medresesi \(15. yüzyıl\)](#), [Şir-Dor Medresesi \(17. yüzyıl\)](#) ve [Tilla-Kari Medresesi \(17. yüzyıl\)](#).

İmamı Buhari, İmamı Maturidi ve Kusam b. Abbas

- **14 Kasım 2023** Salı günü ilk önce [İmamı Buhari](#) Hazretlerinin türbesini ve müzesini ziyaret ettik. Doğrusunu söylemek gerekirse İmamı Buharinin Türk olduğunu burada öğrendim.
- İmamı Buhari Hazretlerinin türbesinden sonra, itakadda imamımız olan İmam-I Maturidi Hazretlerinin [kabrini](#) ziyaret ettik. <https://islamansiklopedisi.org.tr/maturidi>

Imamı Buhari Hazretleri

Peygamber Efendimizin hadislerini derlemesi nedeniyle Kur'ân-ı Kerîm'den sonra en güvenilir kitap kabul edilen *el-Câmi'u's-şâhîh* adlı eseriyle tanınmış büyük bir Özbek/Türk alimidir.

<https://islamansiklopedisi.org.tr/buhari-muhammed-b-ismail>

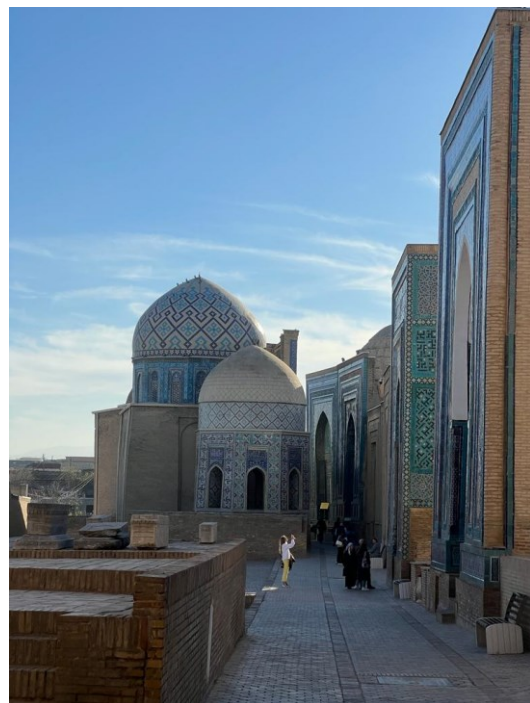
Yazdığı hadislerin kitaplarda kalmayıp onları hâfızasına nakşettiğini gösteren en iyi örneklerden biri Bağdat'ta verdiği imtihandır. İbn Adî'nin rivayetine göre, Buhârî'nin Bağdat'a geldiğini duyan muhaddisler 100 hadis sened ve metinlerini birbirine karıştırarak bunları on kişiye verdiler ve onlara Buhârî toplantı yerine gelince bu hadisleri sırayla sormalarını söylediler. Bu on kişi tesbit edilen hadisleri çeşitli İslâm ülkelerinden gelmiş olan muhaddislerin huzurunda okuyarak bunların mahiyeti hakkında bilgi istediler. Buhârî onlara bu hadislerin hiçbirini okunduğu şekliyle bilmediğini belirttiikten sonra, ilk soruyu yönelten kimseden başlayarak, sordukları hadislerin sened ve metinlerinin doğrusunu her birine ayrı ayrı söyledi.

İmamı Maturidi Hazretleri

Semerkant'lı bir Özbek Türkü olup kabri Semerkant'tadır. 800'lü yıllarda yaşamıştır.

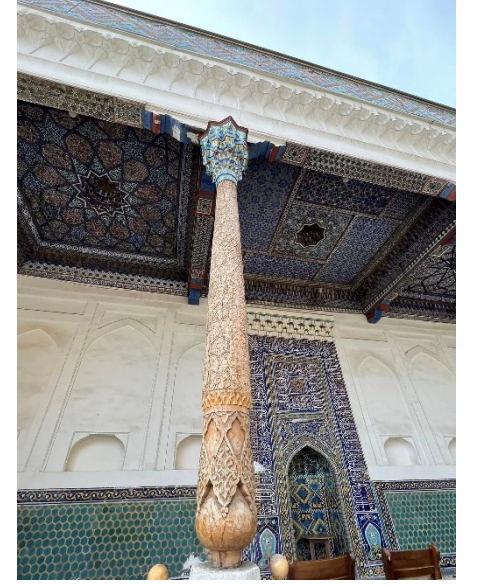
KUSEM b. ABBAS R.A

Ardından Peygamber Efendimizin amcasının oğlu KUSEM b. ABBAS'ın <https://islamansiklopedisi.org.tr/kusem-b-abbas> kabrinin de olduğu ŞÂH-ı ZİNDE' yi ziyaret ettik. <https://islamansiklopedisi.org.tr/sah-i-zinde>

Kusem b. Abbas Peygamber Efendimizi kabre koyan, dolayısı ile onu en son gören sahabe imiş. 675 yılında Semerkant' ın fethi esnasında şehit olmuş.

Ubeydullah Ahrar Hazretleri

- 1404 Taşkent'te doğmuş bir Türk tasavvuf alimidir.
- Çocukluğunda hem mektebe devam etmiş, hem de ziraatla uğraşmıştır. Yirmi iki yaşına geldiğinde dayısı Hâce İbrâhim onu ilim tahsili için Semerkant'a götürmüştür.

Kamoliddin Behzod

Kamoliddin Behzod
Kamoliddin Behzod 1455 yili tugʻilgan. Behzod - Hirat miniatyura maktabining yirik vakili hisoblanadi. Uning "Sharh Rifa'i" deb atashgan.

Kamaliddin Behzad

Kamaliddin Behzad est né en 1455. Behzad est un représentant majeur de l'école de peinture d'Herat. On l'appelait « Raphaël de l'Orient ».

Kamaliddin Behzad

Kamaliddin Behzad was born in 1455. Behzad is a major representative of the Herat school of painting. He was called the "Raphael of the East".

Abul Qosim Mahmud ibn Umar az-Zamakhshariy

Tilshunos, lugʻatshunos, mufasssir va geograf olim Mahmud Zamakhshariy 1075 yili Xorazmda tugʻilgan. U fanning turli soxalariga oid 50 dan ortiq asar yozgan.

Abul Kasim Mahmud ibn Umar az-Zamakhshari

Mahmud Zamakhshari est un linguiste, lexicologue, commentateur et géographe, né en 1075 à Khorezm. Il a écrit plus de 50 ouvrages traitant de diverses branches de la science.

Abul Kasim Mahmud ibn Umar az-Zamakhshari

Mahmud Zamakhshari is a linguist, lexicologist, commentator and geographer, born in 1075 in Khorezm. He wrote over 50 works dealing with various branches of science.

Abul Abbos Ahmad ibn Muhammad ibn Kasir al-Farg'oniy

Ahmad Farg'oniy 797 yili Farg'ona vodiysida tugʻilgan. U 832-833 yillarda Tadmur va Raqqa orasida Yerning 10 uzunligini o'lchashda qatnashadi. 861 yili Farg'oniy Ravza orolida Nil daryosining suv satxini belgilovchi uskuna - nilomerni ta'mirlaydi va takomillashtiradi.

Abul Abbas Ahmed ibn Muhammad ibn Qasir Al-Ferghani

Ahmad Ferghani est né en 797 dans la ville de Kubo, dans la vallée de Fergana. Il participe à la mesure de la longueur de 10 de la Terre entre Tadmur et Raqqa en 832-833. En 861 Ferghani reconstruit et améliore le nilomètre, un appareil permettant de déterminer le niveau d'eau du Nil sur l'île de Ravza.

Abul Abbas Ahmed ibn Muhammad ibn Qasir Al-Ferghani

Ahmad Ferghani was born in 797 in the Fergana Valley. He participates in measuring the length of 10 of the Earth between Tadmur and Raqqa in 832-833. In 861, Ferghani on the island of Ravza reconstructed and improved the nilometer - a device for determining the water level in the Nile River.

Abu Ali ibn Sino

Qomusiy olim Ibn Sino 980 yili Buxoroda tugʻilgan. Olimning eng salmoqli asarlari "Kitob al-Qonun fit-Tib" va "Kitob ash-Shifo" dir. U falsafa, metafizika, handasa, mantiq, astronomiya va musiqa o'ld 450 dan ortiq asar yozgan.

Abou Ali ibn Sina

Ibn Sina est un érudit encyclopédiste né à Boukhara en 980. Ses plus significatives oeuvres sont: "Kitab al-quonun fit-tib" (Canon de la médecine) et "Kitab ash-Shifa" (Livre de guérison). Il a écrit plus de 450 ouvrages sur la philosophie, la métaphysique, la géométrie, la logique, l'astronomie et la musique.

Abu Ali ibn Sina

Ibn Sina is an encyclopedic scholar, born in Bukhara in 980. The most significant works of the scientist are considered to be "Kitab al-canon fit-tib" and "Kitab ash-Shifa". He has written more than 450 works on philosophy, metaphysics, geometry, logic, astronomy and music.

Abu Abdulloh Muhammad ibn Muso al-Xorazmiy

Muhammad Xorazmiy 783 yil Xorazmda tugʻilgan. U astronomiya, astrofizika, matematika, algebra, trigonometriya va geografiyani o'rganagan qomusiy olimdir. U "Xarita al-Mamuniya" deb nomlangan dunyo xaritasini tuzishga rahbarlik qilgan va geografiyaga oid "Kitob surat al-Arz" asarini yozib qoldirgan.

Abu Abdullah Muhammad ibn Musa al-Khorezmi

Muhammad Khorezmi est né à Khorezm en 783. C'est un savant encyclopédiste qui a étudié l'astronomie, l'astrophysique, les mathématiques, l'algèbre, la trigonométrie et la géographie. Il a créé une carte du monde appelée « Harita al-Mamuniya » et a écrit un ouvrage de géographie « Kitab surat al-arz ».

Abu Abdullah Muhammad ibn Musa al-Khorezmi

Muhammad Khorezmi was born in Khorezm in 783. He is an encyclopedic scientist who has studied astronomy, astrophysics, mathematics, algebra, trigonometry and geography. He supervised the creation of a map of the world called "Harita al-Mamuniya" and wrote a work on geography "Kitab surat al-arz".

Imom Buxoriy

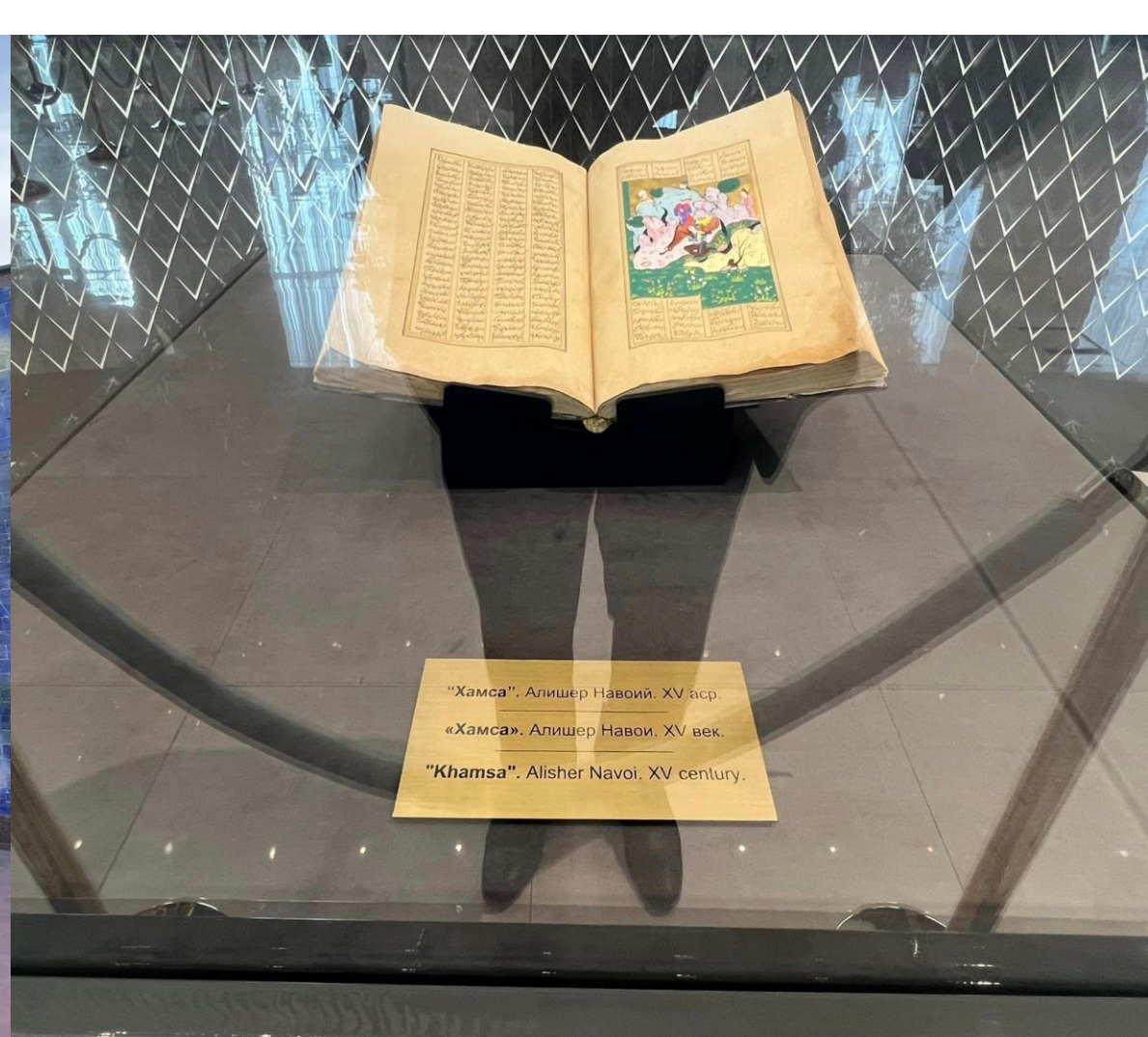
Imom Buxoriy 810 yili Buxoroda tugʻilgan. U o'zining o'tkir zehni va kuchli хотираси тufayli 600 000 hadisni yod oladi. Uning "al-Jome' as-Sahih" - hadislar to'plami Qur'oni karimdan keyin eng mo'tabar manba hisoblanadi.

Imam Boukhari

L'imam Boukhari est né à Boukhara en 810. Il apprend par coeur 600 000 hadiths grâce à son esprit vif et sa forte mémoire. Son livre Al-Jami as-Sahih, le recueil de hadiths, est considéré la deuxième après le Coran source dans l'Islam.

Imam Bukhari

Imam Bukhari was born in Bukhara in 810. He memorizes 600,000 hadiths thanks to his sharp mind and strong memory. His book Al-Jami as-Sahih, a collection of hadiths, is considered an authoritative source after the Quran.

"Хамса". Алишер Навоий. XV аср.

«Хамса». Алишер Навои. XV век.

"Khamasa". Alisher Navoi. XV century.

Neleri, niye paylaştık?

- Büyük bir tarih ve kültürün varisiyiz.
- Bizden öncekilerin yaptıklarını biz de yapabiliriz.
- Bu okula ismini veren Oğuzhan Yaşar dahil şehitlerimizi rahmet ve minnetle yad ediyoruz.

İsmail BELEN

Orman Yüksek Mühendisi-Kamu Yönetimi Uzmanı

<https://www.linkedin.com/in/ismailbelen/>

1. Orman Genel Müdürlüğü Başmüfettişi www.ogm.gov.tr
2. Birleşmiş Milletler Orman Forumu Başkan Yardımcısı- <https://www.un.org/esa/forests/index.html>
3. Geleceği Önemseyenler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı- <http://www.gonder.org.tr/>
4. Orman Mühendisleri Odası Uluslararası İlişkiler Danışmanı-<https://ormuh.org.tr/>